

Stichting voor Bodemkartering
Wageningen
Staring-gebouw
Lawickse Allee 136 .
Tel. 08370 - 6333

BIBLIOTHEEK
STARINGGEBOUW

Rapport nr. 787c

KORTE TOELICHTING OP DE BODEMKAART SCHAAL
1 : 50 000 VAN DE GEMEENTE VALBURG

door J.A. v.d. Hurk

Wageningen, augustus 1968

N.B. Niets uit dit rapport mag zonder toestemming van de
Stichting voor Bodemkartering worden vermenigvuldigd
of in andere publikaties worden overgenomen.

30 SEP. 1968

VOORWOORD

In opdracht van het Bureau voor planologisch onderzoek en advies Dr. J.A. Launspach te Arnhem werd een globale bodemkaart schaal 1 : 50 000 met korte toelichting samengesteld van de gemeente Valburg.

De benodigde gegevens werden verkregen uit:
Bodemkaart van Nederland, schaal 1 : 50 000, blad 39 Oost, 1968 (in afwerking). Stichting voor Bodemkartering.
"De bodemgesteldheid van de Over-Betuwe", rapport nr. 462, 1957. Stichting voor Bodemkartering.

Bodemkaart met toelichting werd samengesteld in juli 1968 door J.A.v.d.Hurk, onder leiding van Ir. G.J.W. Westerveld.

DE ADJUNCT-DIRECTEUR,

Ir. R.P.H.P. van der Schans.

Toelichting op de bodemkaart van de gemeente Valburg

De gemeente Valburg ligt aan de noordelijke oever van de Waal in het rivierenlandschap van Waal en Rijn. De voorkomende gronden bestaan voor het grootste deel uit stroomgronden en komkleigronden; enkele kleinere gedeeltes bestaan uit oude cultuurgronden of uiterwaardgronden.

Deze bodemopbouw dateert in hoofdzaak van vóór de bedijking (ca. 1200). In die tijd verplaatsten de rivierlopen zich nog regelmatig, het zgn. meanderende rivierensysteem, en werden de tussenliggende gebieden bij hoge rivierstanden overstroomd. Met het rivierwater werden zand- en kleideeltjes meegevoerd, die bij een afname van de stroomsnelheid tot bezinking kwamen. In de naaste omgeving van de stroombedding, waar de stroomsnelheid van het water nog vrij groot was, kwam het zandige materiaal van de stroomgronden tot afzetting. Verder van de rivier af bezonken de fijnere kleideeltjes en werden de komkleigronden opgebouwd. Na de bedijking vond alleen nog afzetting van materiaal plaats in de zgn. uiterwaarden en bij dijkdoorbraken.

De hoogteligging van de binnendijkse gronden varieert van ± 8 à 9 m + NAP bij de stroomgronden tot ± 7 à 8 m + NAP in het komkleigebied. De uiterwaardgronden zijn plaatselijk tot ± 9 à 10 m + NAP opgeslibd.

De hoog gelegen, overwegend kalkrijke stroomgronden (kaarteenheden 1 en 2) beslaan meer dan de helft van de oppervlakte. Ze bestaan in hoofdzaak uit grofzandige lichte zavel (8-17½ % lutum¹⁾ en uit zware zavel of lichte klei (17½-35 % lutum). De hoogste grondwaterstanden, meestal optredend in de wintermaanden, komen bij deze gronden zelden ondieper dan 40 cm - m.v. Met uitzondering van de grofzandige lichte zavelgronden zijn het zeer goede gronden voor akkerbouw en fruitteelt.

De lager gelegen kalkarme stroomgronden (kaarteenheden 3 en 4) bestaan uit zware zavel of lichte klei (17½-35 %), Grondwaterstanden ondieper dan 40 cm - m.v. komen hier regelmatig voor. Een deel van deze gronden heeft binnen 80 cm - m.v. een zware kalkarme (kom)klei-ondergrond (3), terwijl bij Valburg enkele kleine oppervlakten met een zandondergrond ondieper dan 80 cm - m.v. voorkomen (4). Bij een goede waterbeheersing behoren ze nog tot de goede gronden voor akkerbouw en fruitteelt.

Op enkele plaatsen in de stroomgronden, o.a. bij Andelst, Herveld, Slijk-Ewijk en Homoet komen hoog gelegen oude cultuurgronden voor. Deze gronden waren reeds voor de bedijking in cultuur en hebben een donkere bovenlaag die rijk is aan organische stof en soms ook aan fosfaat. De hogere ligging van het dorp Valburg wordt mede veroorzaakt door een pleistocene zandopduiking.

¹⁾ lutum = minerale delen kleiner dan 2 μ (μ = micron = 0,001 mm)

De grijze kalkarme komkleigronden bestaan uit zware klei (> 35 % lutum). Het zijn binnendijks de laagst gelegen vrij natte gronden met tijdelijk zeer hoge grondwaterstanden. Ze zijn overwegend als grasland in gebruik en daarvoor ook het meest geschikt.

De uiterwaardgronden, alleen voorkomend langs de Waal, bestaan overwegend uit vrij hoog gelegen kalkrijke lichte klei (25-35 % lutum). Plaatselijk komen oude stroomdraden (strangen) voor.

Bron: Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Opmerking: Van een gedeelte van deze gemeente zijn meer gedetailleerde, bodemkundige gegevens beschikbaar bij de Stichting voor Bodemkartering.

BIBLIOTHEEK
STARINGGEBOUW

SOCIOGRAFISCHE DOCUMENTATIE VAN DE GEMEENTE
VALBURG

Onderwerp:

Bodemgesteldheid

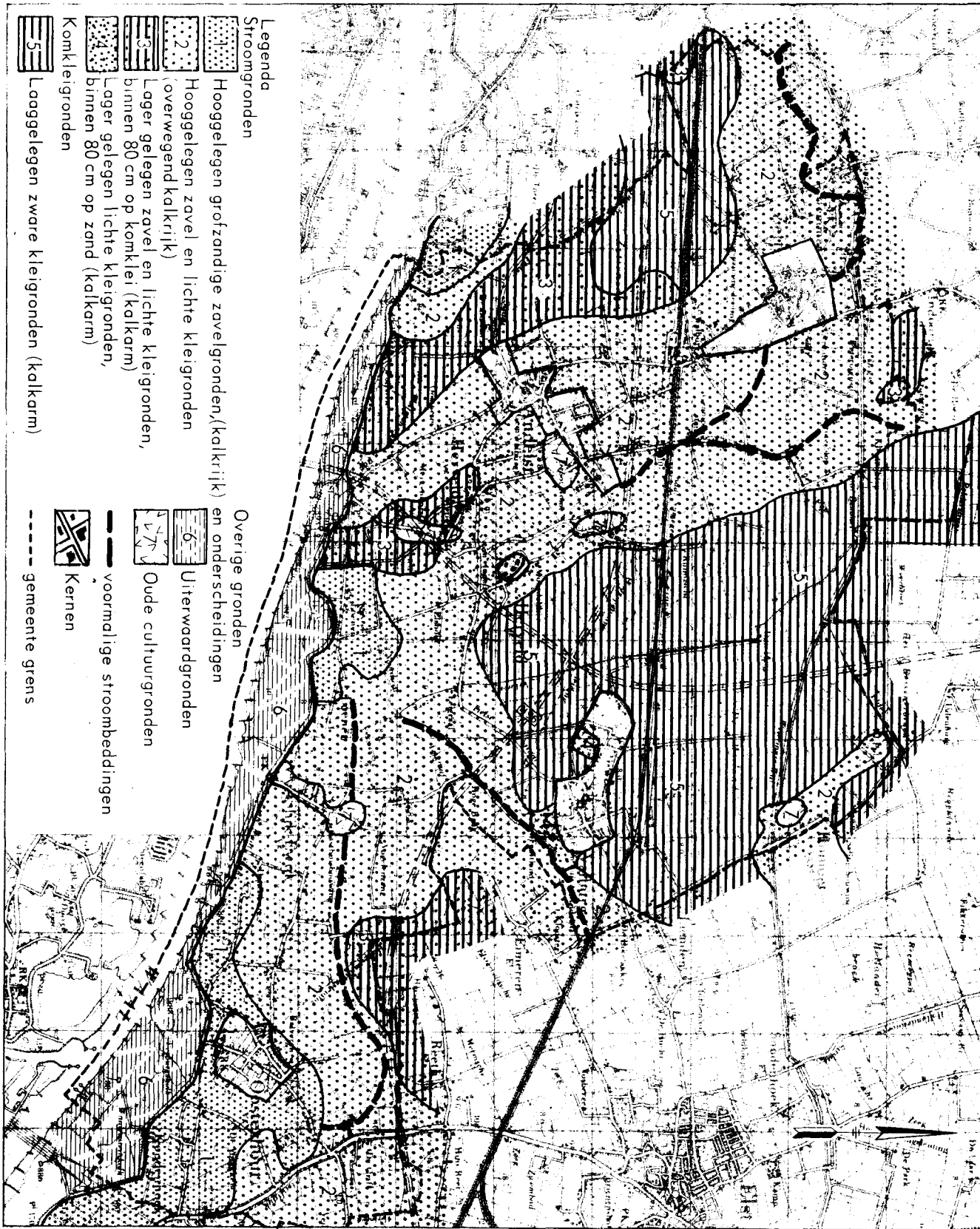
Nummer

Datum:

Groep:

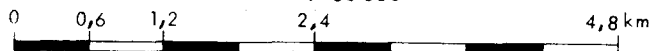
Blad:

Bodemkaart

- Legenda**
- Stroomgronden**
- 1. Hooggelegen grofzandige zavelgronden, (kalkrijk)
 - 2. Hooggelegen zavel en lichte kleigronden (overwegend kalkrijk)
 - 3. Lager gelegen zavel en lichte kleigronden, binnen 80 cm op komklei (kalkarm)
 - 4. Lager gelegen lichte kleigronden, binnen 80 cm op zand (kalkarm)
 - 5. Komkleigronden
 - 5. Laaggelegen zware kleigronden (kalkarm)
- Overige gronden en onderscheidingen**
- 6. Uiterwaardgronden
 - 7. Oude cultuurgronden
 - voormalige stroombeddingen
 - Kernen
 - gemeente grens

Schaal 1: 60 000

Bron: Stichting voor Bodemkartering, Wageningen